

## Verksamhetsberättelse för SiBoLoKo läsåret 2021-2022

Rapporten bygger på de av skolorna insamlade uppgifterna. De fyra gymnasiernas storlek och geografiska läge gör att en jämförelse mellan skolorna på alla punkter inte är relevant. I dessa fall är det ändå intressant att följa med hur siffrorna utvecklas från år till år.

### Antal studerande och medeltal i studentexamen

Sett ur ett finlandssvenskt perspektiv kan Borgå Gymnasium (BoGy) klassas som ett stort gymnasium, Sibbo (Sigy) och Lovisa (LG) som medelstora och Kotka Svenska Samskola (KSS) som ett litet gymnasium. Antalet studerande som avbrutit korrelerar med skolornas storlek. Läroplanen GLP2021 sätter stor vikt på att erbjuda individuella studiestigar för studerande och skolornas studiehandledning ska stöda deras val av skola och följa upp skolbyten.

Medeltalsgränsen för den årskurs som inleder sina studier tas med i jämförelsen. Borgå, Lovisa och Sibbo har medeltalsgränsen 7,0 för antagning av nya studeranden. Kotka har ingen medeltalsgräns ifall studerande i en årskurs underskrider 25.

Antalet studerande är på samma nivå i alla gymnasier jämfört med läsåret 2020-21. BoGy har 313 studerande, Sigy 148, LG 107 och KSS 24.

Medeltalet på poängen i studentexamen då alla ämnen räknas med mäter hur studentkullen som helhet presterat men antalet skribenter och antalet skrivna ämnen varierar mellan skolorna.

Den stora gymnasiejämförelsen som bl.a. Yle gör i maj bygger på resultaten i studentskrivningarna. De olika jämförelserna tar siffrorna från de fyra obligatoriska proven eller alla skrivningar och vissa jämför korrelationen mellan medeltalet årskursen haft då den inlett gymnasiet och poängmedeltalet från studentskrivningarna. Gymnasiernas placeringar varierar ibland kraftigt. En orsak till en sämre placering är resultatet framför allt i modersmålet. De som skriver ett underkänt prov kan med hjälp av kompensationspoäng från de andra ämnena bli student men då är studentens poängmedeltal naturligt betydligt lägre. SiBoLoKo-gymnasierna är medvetna om situationen och har också startat projekt och program för en ökad språkmedvetenhet.

### Antal lärare

Gymnasierna i Finland har i allmänhet lätt att locka till sig behöriga lärare men avståndet till huvudstadsregionen och placeringen i utkanten av finlandssvenska regioner påverkar i viss mån attraktionskraften. Tyvärr verkar det bli svårare att få behöriga lärare även till gymnasierna. Kotka Svenska Samskola har nästan enbart lärare gemensamma med grundskolan eftersom kursantalet inte räcker till att fylla undervisningsskyldigheten.

### Timresursen och gymnasieresursen

Skillnaderna i timresursen korrelerar också med storleken på skolorna. I KSS går alla kurser en gång. I Lovisa och Sibbo går de obligatoriska kurserna och vissa fördjupade två gånger och i BoGy går de obligatoriska 3-4 gånger samt de fördjupade och tillämpade 1-3 gånger. Skillnaden i antalet fördjupade och tillämpade torde ligga i tolkningen.

BoGy har en heltidsanställd studiehandledare och speciallärare medan de övriga gymnasierna har kombinationstjänster eller delar sina respektive med grundskolan.

Gymnasieresursen räknas ut med formeln  $(14+0,17 \times \text{antalet studerande})$  i kommunala skolor och med formeln  $(20 + 0,16 \times \text{antalet studerande})$  i privata skolor. Det är rektorn tillsammans med lärarkåren som fördelar resursen för varje läsår. I mindre skolor är det brukligt att en del av resursen sätts på undervisningen eftersom den vanligen överstiger det behov och uppgifter som finns att sköta. För detta uppgörs varje läsår ett avtal med lärarkåren.

## **KOPA och flerformsundervisning**

SiBoLoKo har åren 2020 och 2021 deltagit i Kommunförbundets projekt KOPA (Koulutus palveluna – Utbildning som tjänst). Vi har haft fokus på gemensamma kurser eller studieavsnitt i de ämnen som lockar få deltagare. Läsåret 2021-22 ordnade vi åtta gemensamma kurser: fyra i franska, en i filosofi, en i historia, en geografi och en i programmering. Totalt deltog fyra tutorlärare, 5 ämneslärare och ett trettiotal studerande i kurserna. Eftersom alla fyra gymnasier har egna arbetstider vad gäller skolstart och lov och också egna lektionstider med varierande längd (75 eller 90 minuter) var det utmanande att hitta en gemensam tidpunkt för undervisningspass i realtid. Vi kom överens om att läraren träffar sin grupp torsdagar kl. 14.30-16.00. I vissa ämnen räckte 90 minuter/vecka med läraren till för att sedan fyllas på med självständigt arbete medan vissa lärare tyckte att det krävs mera kontakt med studerande. KOPA- tog slut vid årsskiftet men vi har nu en fortsättning med utvecklandet av flerformsstudier som finansieras av Svenska Folkskolans Vänner.

Se [Tutorlärarnas mellanrapport från våren 2022](#).

Under läsåret 2021-22 har samarbetet fortsatt mellan Lovisa Gymnasium och Kotka Svenska Samskola inom ämnet psykologi så att läraren anställd av Lovisa stad har hållit tre kurser psykologi i KSS.

## **GNet**

I övrigt har nätkurserna ordnats i GNetts regi där SiBoLoKo-gymnasierna tillsammans årligen står för 10-12 nätkurser av totalt ca 30 kurser.

Under läsåret 2021-2022 deltog och slutförde studerande från SiBoLoKo-gymnasierna GNet-kurser enligt följande:

	Anmälda	Inledda	Avlagda	avlagda/inledda
BoGy	60	53	48	90,57%
Sigy	39	29	22	75,86%
LG	8	8	8	100%
KSS	10	10	9	90,00%

## **Den nya läroplanen GLP21**

Hösten 2021 togs läroplanen GLP21 i bruk för dem som inledde sina gymnasiestudier. Lagen om den utvidgade läroplikten trädde i kraft samtidigt vilket betyder att gymnasiestudierna också ska vara kostnadsfria. Det är för tidigt att säga om digitala läromedel blir billigare i längden men en del studerande behöver tryckta läromedel för att bättre ta till sig innehållet. Om de tryckta läroböckerna håller att återanvändas kan de också bli billigare på sikt.

Arbetet med de allmänna och lokala delarna av den nya läroplanen gjordes i stor utsträckning i de enskilda gymnasierna. Ämneslärarna har samarbetat kring innehållet och bedömningen av studieavsnitten men eftersom varje gymnasium bygger upp sina egna studieavsnitt på basen av sina lärares preferenser, styrkor och samarbetsmöjligheter är det inte ändamålsenligt att skapa studieavsnitt som är gemensamma för alla SiBoLoKo-gymnasier.

Övergångsperioden med två olika läroplaner skapar ett visst merarbete på administrativ nivå och så har det i vissa fall skapat ett behov att ordna en kurs/ett studieavsnitt flera gånger samma läsår eftersom den i GLP2016 är planerad för en annan årskurs än i GLP2021.

GLP2021 medför möjligheter till ett starkare ämnesövergripande samarbete då studieavsnitten kan bestå av moduler från två eller flera ämnen. Också de mångsidiga kompetenserna öppnar upp för ett

bredare syn på kunnande inom ett ämne än enbart ämneskunskapen. Dessa kompetenser ger färdigheter för fortsatta studier och kommande arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen signalerar att arbetet med GLP2021 har tre skeden: en inkörningsfas åren 2021-2024, en utvecklingsfas 2024-2027 och en fördjupande fas 2027-2030. Det här ger gymnasierna och personalen tid att implementera och utveckla verksamheten.

Ett av målen med den nya läroplanen är att stärka handledningen de studerande får under sina gymnasiestudier och då de ska välja var de vill fortsätta studera.

### **Resultat från olika enkäter**

Under våren 2021 gjordes Hälsa i skolan. De kommunvisa och skolvisa resultaten publicerades i december 2021. Kommunerna och skolorna har lyft fram följande utvecklingsområden:

#### **Lovisa**

- andelen studerande som rör på sig så att de blir andfådda är låg
- attityden till alkohol och droger är tillåtande, speciellt vad gäller kompisarnas användning
- studerande har dålig självkänsla och prestationsångest och stress för antagningen till tredje stadiet
- skollunchen upplevs inte mätta för resten av skoldagen då den slutar kl. 16

#### **Borgå**

- Borgå stads åtgärder: levnadsvanor som främjar välbefinnandet stärks och Gemenskapskänslan förstärks
- Borgå Gymnasiums utvecklingsplan:
  - \* Svårigheter i skolgången har ökat (skriftliga uppgifter, förberedelse för prov, föredrag)
  - \* klass- och skolgemenskapen förstärks (god arbetsro i gruppen, stöder åsiktsyttring men speciellt flickor upplever att de behandlas orättvist)
- Levnadsvanor: över en tredjedel äter inte skollunch dagligen, tobaksrökning minskat radikalt, liberalare inställning till alkohol och droger; stor andel märker att de är på nätet utan att ha lust att göra det ("nätberoende")

#### **Sibbo**

Resultaten från Hälsa i skolan för Sibbos gymnasiums del följer i mångt och mycket resultaten för resten av landet. Glädjande nog så är resultaten lite bättre än landets medelresultat då det gäller frågor som berör hälsa, levnadsvanor och i viss mån skolgång. Trots detta kan man uppmärksamma följande:

- Studerande sover för lite och har ofta dåliga kostvanor (äter inte frukost, äter inte alltid lunch...)
- Liberalare inställning till droger (trots att det inte ännu syns tydligt i form av ökad användning)
- Stor andel som upplever skoltrötthet och prestationsångest
- Ökat nätberoende
- Positivt är att ungdomarna i Sibbo rör på sig klart över medlet i Finland och att väldigt få studerande upplever ensamhet. Dessutom är studerande i Sibbo gymnasium nöjda med livet betydligt större utsträckning än snittet i Finland.

Utöver resultaten från Hälsa i skolan enkäten vill vi uppmärksamma en upplevd nedgång i modersmålskunskaperna. För tillfället funderar vi över åtgärdsplaner för att vända denna trend.

## **Kotka**

Kotka Svenska Samskola fick inte skolvisa resultatet på grund av att samplet var för litet. Vi har gjort skolvälbefinnande enkäten och svaren här nedan är tagna därifrån

- En del studerande har svårigheter med skolgången (skriftliga uppgifter, prov) och känner press från saker som har med studierna att göra
- Ungefär hälften upplever att deras hälsa är god, däremot är det skillnad mellan flickor och pojkar till fördel för flickorna
- Gruppsammanhållningen är rätt god
- Ökad nätanvändning (t.ex. Sociala medier), men ca hälften upplever att de kan begränsa användningen
- Matpausen upplevs som avkopplande

Skolan har satsat på välbefinnande genom workshops, tema-arbete och genom att lärarna frågar de studerande om uppgiftsmängd/ provdagar. Skolan har inte provveckor.

## **Följder av coronapandemin**

Trots att det inte mera behövdes distansundervisning i någon större skala under läsåret 2021-2022 var behovet av stödande åtgärder stort. Studierutinerna och motivationen led av distansundervisningsperioderna läsåret innan och en liten del av de studerande upplevde återgången till närundervisning och de sociala situationerna ångestfylld. Antalet studerande med svårigheter eller som avbröt sina kurser eller studieavsnitt fortsatte vara högre än före coronapandemin.

Studentexamensnämnden kunde återgå till det normala antalet skrivdagar men enligt SEN:s föreskrifter försökte man i gymnasierna minska smittorisken med munskydd och större avstånd mellan skribenterna då de anlände till skrivsalen. Också oron över att eventuellt bli smittad och därför inte kunna delta hängde över dem, vilket säkert inte gjorde situationen lättare. I Lovisa kunde en abiturient inte delta i vårens skrivningar p.g.a. corona och hen var därför tvungen att skjuta på sin sista studentskrivning och dimittering till följande läsår.

Ett stöd i coronakrisen är de pengar vi fått av Utbildningsstyrelsen för stödåtgärder.

## **Samarbetet med högskolor**

Gymnasierna har etablerat samarbete med högskolorna. Abiturienterna besöker valfria högskolor, yrkeshögskolor och universitet i Helsingfors under högskoledagen i slutet av oktober. Olika högskolor och institutioner besöker gymnasierna för att informera om fortsatta studier. Läsåret 2021-2022 sköttes den mesta av kontakten till högskolor på distans. Också enskilda lärare samarbetar med högskolor inom sitt eget ämne bl.a. genom föreläsningar och laborationer.

De flesta högskolor och yrkeshögskolor erbjuder studier via öppna universitetet. Enstaka studerande från SiBoLoKo-gymnasierna har avlagt en högskolekurs. De tidskrävande gymnasiestudierna gör ändå att de studiehelheter högskolorna erbjuder för gymnasiestuderande lockar endast enstaka deltagare. Självständiga studier kräver mycket självdisciplin och god studieteknik. Åbo Akademi och Arcada jobbar på att utveckla samarbetet mellan enskilda institutioner och ämneslärarna i gymnasierna. Via olika projekt som t.ex. Studera starkt (HU) och Bron (ÅA) vill högskolorna minska på klyftan mellan gymnasie- och högskolestudier.

Enligt uppdrag

Oktober 2022

Anders Nordström, koordinator